

We Lwowie, dnia 10. listopada 1905.

Aleg. 585

Sprawozdanie

komisji sanitarnej o postępie budowy nowych pawilonów i przeobrażeń w krajowym zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie, objętym sprawozdaniem Wydziału krajowego z dnia 22. lipca 1905 l. 69087.

Wysoki Sejmie!

Budowa nowych pawilonów i innych zabudowań kraj. Zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie postąpiła od czasu, w którym sprawozdanie Wydziału kraj. wygotowano — o tyle, że obecnie część budynków, tj. mieszkalne Nr. VII., VIII. i IX. są już od 1. listopada br. oddane do użytku personalu lekarskiego i administracyjnego, dwa zaś pawilony dla niespokojnych umysłowo chorych, wraz z odnośnem urządzeniem centralnego ogrzewania i wodociągami, jak niemniej wieża wodna, pawilon dla zakaźnych i trupiarnia są już w stadium zupełnego wykończenia, tak, że w grudniu rb. do użytku oddane być powinny.

Komisya sanitarna może oświadczyć na podstawie stwierdzenia naocznego przez referenta i prezesa, że wszystkie prace około tych budynków i urządzeń wykonane są wzorowo i starannie, z głębokiem zrozumieniem potrzeb zakładu leczniczego i odrębnych wymogów Zakładu dla obłąkanych — pomijając już stronę estetyczną, która również w odpowiedniej mierze uwzględniona została.

Pomimo długotrwałego strejku murarzy w lipcu rb. i następnego podrożenia cen robocizny, nie zawiodły też przewidywania Wydz. kraj. przepowiedziane w cytowanym wyżej sprawozdaniu, a dotyczące przypuszczalnego stadium prac około budowy dalszych czterech pawilonów, domu ekonomicznego, oraz kanalizacji Zakładu. Dwa pawilony dla spokojnych umysłowo chorych będą już wkrótce doprowadzone pod dach, z dwóch zaś pawilonów dla półspokojnych umysłowo chorych jeden jest już pod dachem, drugi przygotowany do ułożenia wiązania dachowego.

W budynku ekonomicznym wszystkie ubikacje są zupełnie gotowe — a w pełnym toku prac znajduje się montowanie maszynowych urządzeń pralni, kuchni i piekarni.

Urządzenie kanalizacji i odczyszczalni biologicznej prowadzone we własnym zarządzie Wydz. kraj. jest na ukończeniu. Będzie ono jednym z pierwszych w kraju bardzo pomysłowem wyzyskaniem zdobyczy najnowszej wiedzy technicznej w zakresie higieny.

Na dowód jak bardzo piekącą potrzebą kraju jest omawiane rozszerzenie i ulepszenie rzeczonoego zakładu, niech posłuży fakt, że w roku bieżącym najmniejsza ilość chorych wynosiła 1049, a bywały dnie, w których sięgała cyfry 1123, mimo, że zakład przy wypełnieniu wszystkich możliwych ubikacyj obliczony jest na pomieszczenie najwyżej 700 chorych. Zauważyć trzeba, że w cyfrach wyżej podanych mieści się znaczna stosunkowo ilość zbrodniarzy i idiotów, którymi winno zaopiekować się w pierwszym rzędzie państwo.

Komisya sanitarna może stwierdzić, że mimo zaoszczędzeń stosowanych w każdym dziale robót i mimo bardzo ekonomicznego rozrządzania kredytem 1,578.000 koron, przyznanym przez Wys. Sejm na rozszerzenie zakładu kulparkowskiego, przekroczenie tej kwoty z powodów naprowadzonych w sprawozdaniu Wydz. kraj. nie jest wykluczone; komisya sanitarna jest jednak zdania, że ponieważ ewentualne podwyższenie kosztów budowy według dzisiejszego stanu rzeczy wywołane będzie tylko uwzględnieniem nieprzewidzianych a koniecznych potrzeb zakładu, jak niemniej inwestycjami, które rzeczywiście wpłyną znacznie na obniżenie przyszłych wydatków budżetowych zakładu, zwłaszcza w zakresie konserwacyi — przeto nie można zakreślać Wydz. kraj. w tej mierze zbyt ściślej granicy, ani też przesądzać w ten sposób o zaspokojeniu istotnych potrzeb zakładu.

Wobec tego komisya sanitarna w zupełnem uznaniu wywodów Wydziału kraj. wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o postępie budowy nowych pawilónów i przeobrażeń w krajowym Zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie przyjmuje Sejm do wiadomości.

Przewodniczący:

Gołuchowski w. r.

Sprawozdawca

Moysa w. r.